

Lausunto Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle koskien kiinteistön 505-403-5-169 maa-aines-, ympäristö- ja aloituslupahakemuksista sekä hakemuksesta johtaa jätevesiä toisen alueella (kalliokiviaineksen ottaminen, louhinta ja murskaus), Hirvihaara

Yleiset kommentit maa-aines-, ympäristö- ja aloituslupahakemuksesta sekä hakemuksesta johtaa jätevesiä toisen alueella

Lupahakemus on pääosin kattavasti laadittu. Kunta kuitenkin toteaa, että hakemusta ja siihen sisältyviä liitteitä on koostettu kuulutukseen hajanaisesti. Aineistojen tulisi myös jatkossa olla saavutettavia dokumentteja. Kahden täydennyspyynnön ja niihin liittyvien täydennysten kokonaisvaikutus hankkeeseen jää epäselväksi. Täydennyksiä on peilattu lähinnä vain yksittäisiin haittoihin/epävarmuuksiin eikä niissä ole pohdittu laajempia vaikutuksia.

Hakemukseen tulee täydentää, että Fingrid Oyj on valinnut 27.1.2025 aineistoissa mainitusta rakennettavasta 400 kilovoltin voimajohdosta reittivaihtoehto 2B:n välillä Hausjärvi-Anttila. Voimajohtoa on käsitelty hakemuksessa, mutta sitä ei ole käsitelty lopullisena reittivaihtoehtona.

Sijainti ja kaavoitustiedot

Haettu toiminta sijaitsee Hirvihaaran maarekisterikylän kiinteistöllä 505-403-5-169. Hankealue sijoittuu laajaan metsäalueeseen vt 25:n eteläpuolella rajautuen kaasulinjaan. Hankealueen länsipuolella on olemassa oleva yksityinen nimetön autolla kuljettava metsätie, joka on puomein suljettu sekä vt 25:n että Hirvihaarantien liittymistä. Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa tai yleiskaavaa.

Kaavoitustietojen osalta hakemus on osin puutteellinen ja edellyttää täydennyksiä.

Maakuntakaavan kaavoitustilanne on avattu oikein Uusimaa-kaava 2050:n osalta, mutta kaavamerkinnot on lähinnä vain selostettu avaamatta niiden toteutumisedellytyksiä, mikäli hanke toteutuu. Uusimaa-kaava 2050 on alueen maankäyttöä ohjaava kaava. Hakemusaineistoissa ei ollut mainintaa Uudenmaan liiton VISIO-kaavan luonnoksesta, joka oli nähtävillä 11.3.–8.5.2026. Tämä tulee täydentää hakemukseen, koska VISIO-kaava osaltaan vahvistaa viheryhteystarpeen määräystä hankealueella.

Mäntsälässä on käynnistetty kunnanhallituksen päätöksellä 5.3.2018 § 56 yleiskaavan laatiminen koko kuntaan. Kunnanhallitus on (21.11.2022 § 236) päättänyt, että Mäntsälän yleiskaavaa 2050 jatketaan strategisena. Mäntsälän strategisen yleiskaava 2050 ehdotus on ollut nähtävillä 4.2.–13.3.2026, mikä on oikein täydennetty ottosuunnitelmaan. Liitteestä 3 on syytä poistaa aiempi ”Yleiskaavaluonnos 2021”, koska tämä versio ei kuvaa enää strategista yleiskaava 2050:tä. Samoin erillisenä liitteenä oleva Mäntsälän strateginen yleiskaava 2050 luonnos on täydennettävä samaisen kaavan ehdotuksen mukaiseksi. Strategisen yleiskaavan luonnoksen ja ehdotuksen välillä ohjeellista viheryhteystarvetta kuvaava

merkintä on siirretty maakuntakaavan mukaisesti juuri tämän kyseisen ottamisalueen kohdalle. Huomioitavaa on, että tämä merkintä ei kuvaa maastossa tarkkaa sijaintia, mutta yleisellä tasolla tätä viheryhteyttä ei ole huomioitu lajiston liikkumismahdollisuuksien osalta.

Läheinen Mustamäen Natura-alue on tunnistettu ja siihen liittyen on tehty selvitys. Melun osalta jää kuitenkin epäselväksi, aiheutuuko maa-aineksen otosta ja raskaan liikenteen kuljetuksista sekä metsätien parannuksesta lievehaittoja noin 400 metrin etäisyydellä olevalle Natura-alueelle sekä muuhun lähiympäristöön. Kunta kuitenkin toteaa, että tämän osalta Keski-Uudenmaan ympäristökeskus on Mäntsälän ympäristöviranomaisena asiantuntevampi arvioimaan luonnonsuojeluun sekä esimerkiksi paikallisten eläinten elinolojen turvautumiseen. Tarvittaessa kunta edellyttää, että lupaan asetetaan lupaehtoja asian varmistamiseksi,

Maa-ainesten ottosuunnitelmassa ja ympäristölupahakemuksessa (päivämäärä 25.4.2024, päivitetty 10.4.2026) kohdassa 1.5 ”Hankkeen perustelut ja tavoitteet” on kuvattu, että alue sijoittuu logistisesti hyvälle paikalle valtatie 25:n läheisyyteen nähden. Hakemuksessa tuodaan kuitenkin esille, ettei yksityiseltä olemassa olevalta metsätieltä ole saatu liittymälupaa valtatie 25:lle. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ajoyhteys vt 25:lle ei tapahdu uuden rakennettavan 500 m pituisen työmaatien ja noin 670 m olemassa olevan metsätien kautta. Käytännössä raskas ajoneuvoliikenne ohjautuu kulkemaan työmaatien jälkeen 4 km metsätietä etelään, mistä ajo jatkuu valtion Hirvihaarantielle. Tätä laajan yhtenäisen metsäalueen välissä kulkevaa nimetöntä metsätietä on myös tarkoitus leventää ja parantaa huomattavasti hankkeen vuoksi. Alueen läpi on saman aikaisesti suunnitteilla myös uusi Fingridin 2 x 400 kV:n voimajohto sekä mahdollisesti myös uusi suunnitteilla oleva 110 kV:n linja, mitkä osaltaan luovat lisää harvennustarvetta alueella. Yksitystien leventäminen tätä hanketta varten olisi hyvä arvioida myös ekologisten yhteyksien säilymisen osalta. Epäselväksi jää, tuleeko metsätien parantaminen lisäämään kyseessä olevan metsäalueen muuttamista laajemmin maa-ainesten ottoon tulevaisuudessa.

Kulkuyhteys Hirvihaarantielle aiheuttaa matkakohteesta riippumatta raskasta liikennettä joko etelä/lounaassa Ohkolan kylään ja mahdollisesti Hyökännummen asemakaava-alueelle. Hirvihaarantieltä koilliseen ajettaessa, raskas ajoneuvoliikenne ohjautuu painorajoitetun sillan vuoksi Kuntomajantielle, missä liikenne sivuaa aivan Hirvihaaran koulun vierestä ennen vt 25:lle pääsyä. 5.11.2024 olevassa täydennyksessä on mainittu kohdassa 9, että ”kuljetusreitit läheisyydessä ei ole häiriintyviä kohteita tai arvokkaita luontokohteita. Kuljetuksista ei aiheudu sellaisia vaikutuksia, joita erityisesti tulisi huomioida.” Vaikka tämä pitäisi paikkansa rakennettavan työmaatien osalta, niin kokonaisuutena ajoyhteydet ovat melko vähäisesti tarkasteltuja laajempien ajoreittien osalta joissa on reitin varrella kohteita.

Samaan täydennyspyyntöön liittyen on otettu kantaa ulkopuolisten pääsyn rajoittamiseen alueelle rakennettavan työmaatien osalta. Aineistoa on täydennetty siten, että työmaatien ja olemassa olevan yksitystien kohtaan asetettaisiin puomi estämään asiattomien ajoneuvojen pääsy ottamisalueelle. Valmistelijan 21.5.2026 tehdyn maastokäynnin perusteella ajoneuvojen olisi kuitenkin mahdollista päästä ottamisalueelle kaasulinjan vieressä kulkevaa huoltotietä pitkin. Tätä tietä ei voida puomilla estää huolto- ja hätäliikenteen vuoksi, mutta puomin sijoittelu voisi olla järkevää toteuttaa kaasulinjan itäpuolelle.

Vakuuden määrä

Ympäristölupaan tulee määrittää riittävä vakuus ympäristölupaehtojen noudattamisen ja/tai toiminnan päättymisen varalta. Tilanteet voivat muuttua ja vakuuden tulee olla riittävä myös yleisen hintatason kehityksen muuttuessa.

Yhteenveto

Ympäristöluparatkaisussa tulee ottaa huomioon myös muut kyseisille metsäalueille suunnitellut, lupakäsittelyssä olevat hankkeet (NCC:n laajennus, GRK:n aurinkovoimala sekä entiselle lentokenttähankealueelle suunniteltu teollinen toiminta) ja niiden yhteisvaikutus laajalle yhtenäiselle metsäalueelle. Toteutuessaan nämä neljä hanketta pirstovat voimallisesti Hirvihaara-Ohkolan metsäalueita. Kunta haluaa tällä alueella säilyttää yleiskaavaehdotuksessa merkityn laajan yhtenäisen metsäalueen eikä toivo uusia hankkeita avattavan.

Mäntsälän kunnalla ei ole muutoin huomautettavaa lupahakemukseen.